

1908/1909

c. Kapitaal.

Van de obligatiën werden 70 stuks afgelost, terwijl van de nog onder onze berusting zijnde obligatiën geene werden uitgegeven.

Het aandeelen kapitaal is groot *f* 4.000.000. De obligatie-leeningen zijn per saldo *f* 4.930.000 rentende 4%.

Van de laatste leening die geheel werd overgenomen door de Banque de Reports, de Fonds Publics et de Depôts en het Comptoir de la Bourse, doch waarvan de obligatiën worden uitgegeven à fur et à mesure de gelden noodig zijn, is nog voor een waarde van *f* 475.000 onder onze berusting, berekend tegen den overeengekomen koers van uitgifte.

d. Reservefonds.

Het reservefonds is thans groot *f* 20.000.

e. Zorg voor Pensioen-Verzekering en Ondersteuning van het Personeel.

Ook dit jaar werd ten behoeve van het vaste personeel bij de Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen een pensioen-verzekering gesloten.

De Maatschappij heeft daaraan over dit boekjaar bijgedragen *f* 5755.84¹/₂. Het personeel stortte 2 % van hun salaris.

De boeten, fooien alsmede de gebruikelijke 1 % korting op alle rekeningen, worden besteed tot uitbetaling van ziekingelden, het verlenen van geneeskundige behandeling, verstrekken van winterprovisie aan het personeel. De Maatschappij betaalt hetgeen voor deze doeleinden meer wordt vereischt dan door bovenstaande ontvangsten wordt gedekt.

Als bijdrage werd door haar *f* 8829.45 op de winst en verliesrekening gebracht. Bijlage I geeft omtrent deze rekeningen uitvoeriger gegevens.

f. Aanleg, Verbouwing en in Exploitatie brengen van nieuwe Lijnen.

Zooals reeds in het vorig verslag werd vermeld, werd de Westzeedijk tusschen de Havenstraat en den Schoonebergerweg in 't begin van dit boekjaar verlaten en werden de

rails overgebracht naar den Ruigeplaatweg, hetgeen tevens met spoorverdubbeling gepaard ging.

In verband met de verbreding van den dijk en tot standkoming van nieuwe werken had ook op den Westzeedijk tusschen de Heuvellaan en de oude begraafplaats een omschuiwing van de sporen plaats.

Thans blijft nog één gedeelte van dien dijk tusschen genoemde begraafplaats en den Ruigeplaatweg, dat verbetering eischt. Waarschijnlijk zal de gemeente dit deel het volgend jaar onderhanden nemen. Wij hebben dan ook daar onze sporen om te schuiven en tevens de laatste 54 M. enkel spoor van lijn 7 te verdubbelen.

De uitvoering van deze werken geschiedde krachtens art. 12 van de concessievoorwaarden.

In Schiedam kon het oude standpunt worden verlaten en een lus worden gemaakt, waardoor het omrangeeren vermeden wordt, en besparing in de exploitatie kan worden verkregen. Niet onvermeld mag daarbij blijven de krachtige medewerking van de Gemeente Schiedam, die door het afbreken van eenige woningen, het ophoogen en verbreedden van den weg, de uitvoering van deze werken mogelijk maakte.

Onzerzijds werd voor de door de Gemeente verrichtte werkzaamheden, waaraan door haar ruim f 60.000 werd besteed, krachtens overeenkomst f 10.000 bijgedragen.

De sporen van lijn 4 in de Westerstraat moesten in verband met een keivernieuwing en wijziging in het profiel der straat krachtens art. 12 der concessievoorwaarden worden omgelegd.

Met de gemeente Rotterdam werden onderhandelingen gevoerd om lijn 6, die van af het Beursplein tot aan het eindpunt in de Boompjes met lijn 3 samenvalt, naar de Koninginnebrug op Feijenoord om te leggen.

In principe werd deze wijziging door het Gemeentebestuur reeds goedgekeurd, echter was aan het einde van ons boekjaar nog geen beslissing genomen, welke route van af de Maasbrug tot de Koninginnebrug zou worden gevolgd.

Ofschoon zulks feitelijk eerst in het volgend verslag tehuis behoort, kan worden medegedeeld, dat thans volkomen overeenstemming daaromtrent is verkregen.

g. Weg en Kunstwerken.

De lijnen op 30 Juni in exploitatie en hunne lengten zijn opgenomen in den hiernavolgenden staat.

TRAMLIJNEN in Exploitatie op 30 Juni 1909

Lijn.	OMSCHRIJVING DER LIJNEN.	LENGTE IN METERS.				AANMERKINGEN.
		Enkel spoor.	Dubbel spoor.	Totale lengte.	Exploit. lengte.	
ELECTRISCHE TRACTIE.						
1	Honingerdijk—Park	172	5008	10188	5180	
2	Prinsenhoofd—Centraal Station .	—	2974	5948	3490	wordt 516 M. geëxploit. over lijn 1.
3	Bergweg—Boompjes	163	4086	8335	4267	wordt 18 M. geëxploit. over lijn 2.
4	Oude Hoofdplein—Willemsplein	17	4195	8407	5220	wordt 1008 M. geëxploit. over lijn 1 en 2.
5	Middellandstraat—Oudedijk . .	102	4425	8952	6310	wordt 1783 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 3 en 4.
6	Boompjes—Hoevestraat	180	1368	2916	3504	wordt 1956 M. geëxploit. over lijn 2, 3 en 4.
7	Beursplein-Delfshaven (ceintuur)	54	6054	12162	7581	wordt 1473 M. geëxploit. over lijn 1, 2 en 4.
8	Rotterdam—Schiedam	66	3835	7736	7379	wordt 3478 M. geëxploit. over lijn 1, 2, 4 en 7.
9	Wilhelminakade—Vlaskade . . .	3716	527	4770	4243	
PAARDENTRACTIE.						
	Rotterdam—Overschie	4181	52	4285	4931	wordt 698 M. geëxploit. over lijn 6.
	TOTAAL	8651	32524	73699	52105	

Wijzigingen in bovenstaanden staat sedert vorig jaar vloeien voort uit de wijziging van het eindpunt te Schiedam.

De slechte bodem en het zware verkeer over de lijnen zijn oorzaak dat voortdurend veel onderhoudswerk moet worden verricht.

Met vernieuwen van enkele bogen en kruisingen werd voortgegaan. De buigmachine werd met electromotor ingericht, waardoor het buigen der rails veel wordt bespoedigd en bij vernieuwing der bogen veel arbeidsloon wordt bespaard.

Enkele slechte kruisstukken werden met een acetyleen-zuurstofoestel verbeterd.

De nieuwe kruisstukken werden in eigen werkplaatsen aangemaakt.

De kosten van onderhoud, met inbegrip van de kosten van bestrating door de Gemeente uitgevoerd, bedroegen f 80707.03½

n. Gebouwen en roerende eigendommen.

De nieuwe remise, die ter vervanging van de oude gebouwen van stoom- en paardentram aan den Nieuwen Binnenweg moest worden gebouwd kwam geheel gereed en werd in gebruik gesteld. Ze vormt met de remise aan den Schoonebergerweg een geheel en voldoet zeer.

Met het inrichten van de oude paardenstallen in de Isaïc Hubertstraat tot locaaltjes, die voor den tegenwoordigen dienst geschikt zijn, werd voortgegaan.

De nieuwe remise in Charlois vertoonde eenige ernstige scheuren, die voorziening vereischten.

In den voet van den zijmuur werden daarom doorgaande zware ijzeren binten aangebracht, zoodat de zakking gelijkmatig moet geschieden, terwijl het voorgedeelte, dat opgetrokken en daarom zwaarder beheid was, geheel van het achter gedeelte is los gemaakt, zoodat de beide deelen onafhankelijk van elkander kunnen zetten. De geregeld voortgezette waarnemingen doen ons de hoop koesteren, dat wij het kwaad hiermede hebben overwonnen. Sedert toch werd geen vergrooting der scheuren geconstateerd.

Met het plaatsen van een 8 tal abris ten behoeve van het publiek op de drukke punten waar meerdere lijnen samenkomen, werd een aanvang gemaakt. Voor het winter seizoen zullen deze zijn geplaatst.

De gebouwen verkeerden overigens in goeden toestand. De kosten van onderhoud bedroegen *f* 6593.60.

i. Wagenpark.

Het wagenpark werd uitgebreid met 25 motorrijtuigen geleverd door de fabriek van ALLAN & Co. te Rotterdam. De elektrische uitrusting dier wagens werd geleverd door de Ateliers de Constructions Electriques te Charleroi, de montage daarvan had in eigen beheer plaats.

Deze wagens werden in dienst gesteld op lijn 7 en voldoen zeer goed.

In eigen werkplaats werden een 9 tal oude paardentramwagens ingericht voor zoutwagens voor den sneeuwdienst en daarvoor van nieuw onderstel voorzien.

Voorts werden eenigen werkwagens vervaardigd o.a. een montagewagen op spoorwielen om ook dan als de bestrating is opgebroken en de gewone montagewagens niet te gebruiken zijn, werkzaamheden aan de bovenleiding te kunnen verrichten

Een volledige staat van al het rollend materieel volgt hieronder.

De kosten van onderhoud der tramrijtuigen met inbegrip der kosten van dagelijksche revisie en reiniging bedroegen *f* 110.684.85.

k. Trekkraft.

Behalve de lijn Rotterdam—Overschie, waar paardentractie bestaat, worden alle lijnen electrisch geëxploiteerd.

Paarden worden, behalve voor de paardentractie op die lijn, gebruikt voor de montage-wagens, transport- en andere dienstwagens.

Op 1 Juli 1908 waren aanwezig 23 paarden. Verkocht werden 6 stuks, terwijl één paard werd aangekocht, zoodat op 30 Juni 1909 18 paarden aanwezig waren, die te zamen voor *f* 2070.— op de balans voorkomen.

De kosten voor voeding en ligging dier paarden bedroegen totaal *f* 6863.20¹/₂ d.i. per paard en per dag *f* 0.90 tegen *f* 0.99 het vorig jaar.

Gebruikt werden:

51994	K.G.	. . . . .	Haver.
59257	"	. . . . .	Klaverhooi.
3565	"	. . . . .	Stroo.
56400	"	. . . . .	Turfstrooisel.

De electrische trekkraft werd geleverd door de centrale der Gemeente.

Totaal werden geleverd:

4099142 K.W.U. waarvoor werd betaald *f* 265559.74¹/₂.

Krachtens het bepaalde bij de concessie voorwaarden wordt voor elk geleverd K.W.U. indien de kolenprijs (d.i. de gemiddelde prijs door de gasfabriek bij contract per 1000 K.G. gaskolen voor den wal betaald) hooger is dan *f* 8.50, aan het eind van het kalenderjaar bijbetaald 0.0025× dit hoogere bedrag in guldens uitgedrukt.

Uit dien hoofde moest in December over 1908 worden bijbetaald *f* 1783.49¹/₂

Voor het gebruik, onderhoud en vernieuwing van voedingskabels moet worden betaald 6¹/₂ % van de aanlegkosten en wel *f* 21969.96.

l. Electrische geleidingen.

Uitbreiding had plaats bij den Ruigeplaatweg, waar dubbel spoor in plaats kwam van het enkel spoor op een deel van den Westzeedijk, voorts werd het eindpunt te Schiedam gewijzigd en aldaar een lus gemaakt.

Onder de viaduct bij het Beursplein werd een eind draad uitgewisseld, van welke gelegenheid gebruik gemaakt werd om een sectie-afsluiter, die op minder geschikte plaats was aangebracht, eenigszins te verplaatsen. Voorts werden sommige palen door rosetten vervangen en werd op enkele punten een paal bij geplaatst.